

**Εμβολιασμός των αλεπούδων δια του αέρος με ζωντανά
εμβόλια δολώματα. Αξιολόγηση του εμβολιασμού των
αλεπούδων κατά της λύσσας και συμβολή των μελών της
Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος και των αρμόδιων
Αρχών**

**Τμήμα Ζωοανθρωπόσων
Διεύθυνση Υγείας των Ζώων
Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής
ΥΠΑΑΤ**

Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λυσσα – Φθινόπωρο 2013

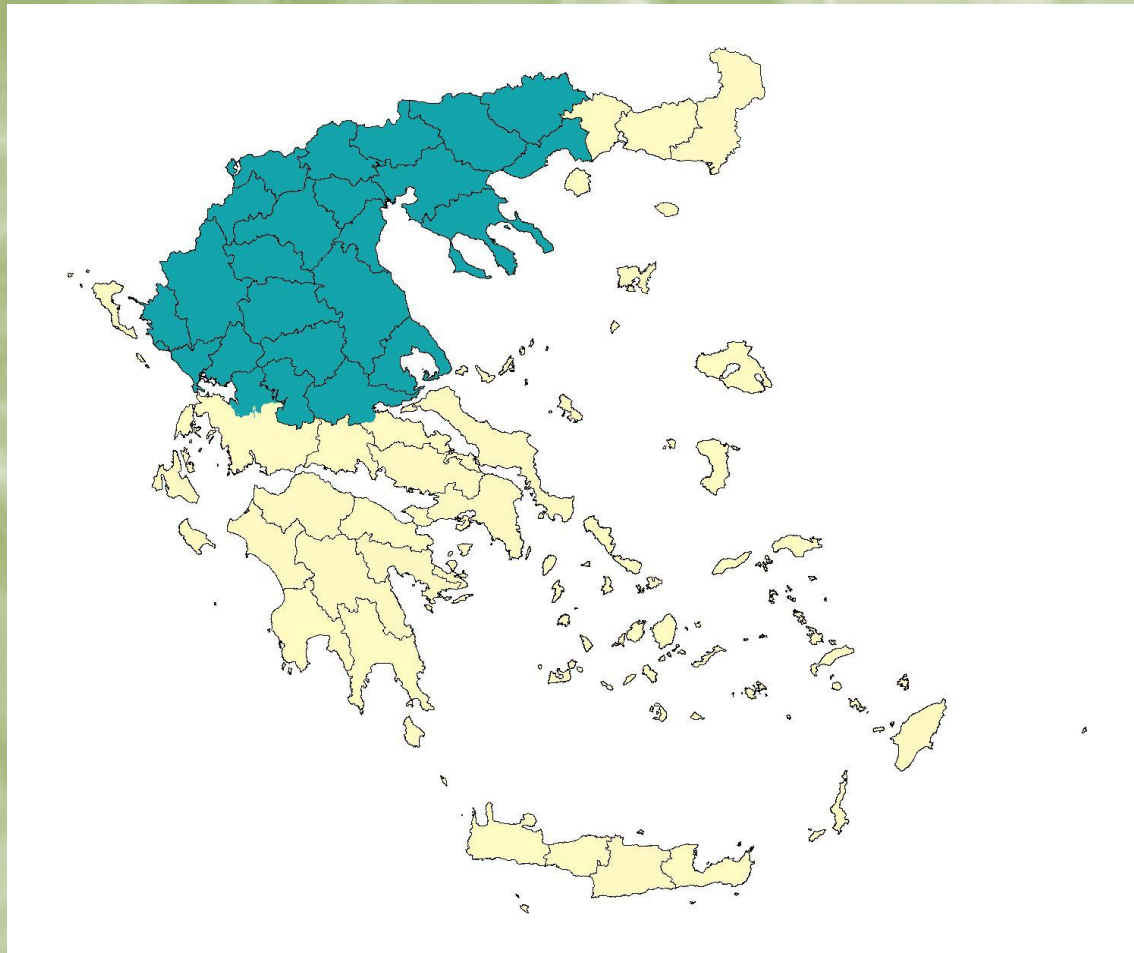
- 24 Περ. Ενώτητες

ΠΕ

Θεσπρωτία, Ιωάννινα, Γρεβενά, Καστοριά, Κοζάνη, Φλώρινα, Ημαθία, Πιερία, Θεσσαλονίκη, Άρτα, Χαλκιδική, Κιλκίς, Σέρρες, Πέλλα, Σέρρες, Τρίκαλα, Λάρισα, Καρδίτσα, Δράμα, Καβάλα (εκτός Θάσου), Μαγνησία (εκτός Σποράδων), Φθιώτιδα (περίπου το μισό βόρειο τμήμα), Ευρυτανία, Αιτωλοακαρνανία (περίπου το ¼ βόρειο τμήμα)

- ❖ Και σε απόσταση ακτίνας 50km από περιοχή που εντοπίστηκε θετικό ανεξαρτήτως νομού

Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λύσσα – φθινόπωρο 2013

Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λύσσα – **φθινόπωρο 2013**

Η πρώτη εκστρατεία είχε προγραμματισθεί τον **Απρίλιο-Μάιο 2013**

Αν και έγιναν όλες οι απαραίτητες ενέργειες, οι **διαγωνισμοί ακυρώθηκαν**

Νέες διαδικασίες έλαβαν χώρα

Προγραμματίζεται η εμβολιακή εκστρατεία να διενεργηθεί το διάστημα τέλη Σεπτεμβρίου – αρχές Νοεμβρίου 2013

Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λύσσα – **φθινόπωρο 2013**

Κατά μέσο όρο: 25 δολώματα /km² (>20 δολώματα ανά km²)

Συνολική έκταση: 60454,60 km² (εξαιρουμένων: αστικών και περι-αστικών περιοχών, μεγάλων οδικών δικτύων, υδάτινων επιφανειών)

Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού: θανάτωση 4 αλεπούδων/100Km²/χρόνο (2 κόκκινες αλεπουδες /100Km²/εκστρατεία)

❖ [Υ.Α. 3205/98267-08.08.2013](#)

❖ Εγχειρίδιο για τον έλεγχο και πρόληψη της λύσσας

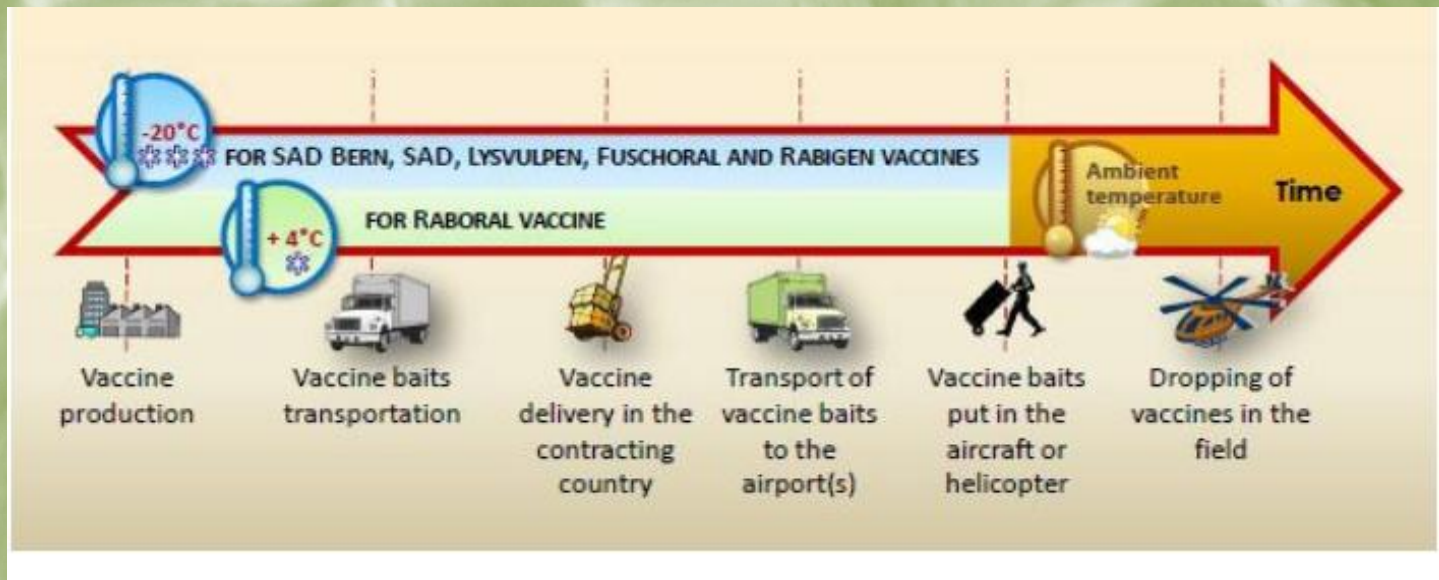
Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λύσσα – **φθινόπωρο 2013**

Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λύσσα – **φθινόπωρο 2013**

Πρόγραμμα per os εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λυσσα 2013
Πρόγραμμα Εμβολιασμού και Επιτήρησης

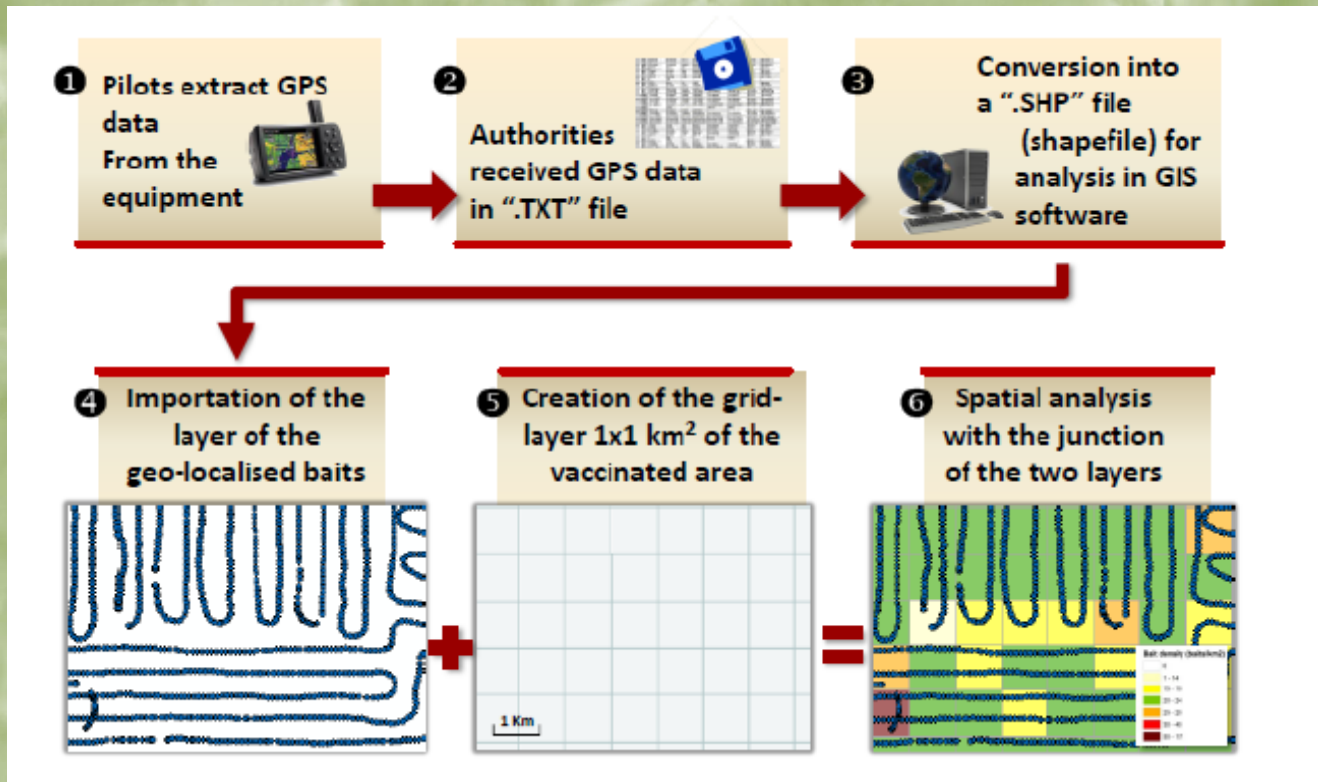
Πρόγραμμα per os εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λυσσα2013

Πρόγραμμα Εμβολιασμού και Επιτήρησης

- Η εναέρια διανομή των εμβολίων-δολωμάτων θα εκτελείται είτε με ελικόπτερο είτε με αεροσκάφη σταθερών πτερύγων, ανάλογα με την τοπογραφία της περιοχής εφαρμογής των αντιλυσσικών εμβολιασμών
- Το αεροσκάφος θα πετάει σε υψόμετρο 100-150 m με ταχύτητα 100-150 km/h σε παράλληλες γραμμές 500-600 m
- Το Τμήμα Ζωοανθρωπονόσων της Δ/νσης Υγείας των Ζώων της Γενικής Δ/νσης Κτηνιατρικής του ΥΠΑΑΤ θα λαμβάνει καθημερινά τους χάρτες και τις συντεταγμένες ρίψης των εμβολίων

Πρόγραμμα per os εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λυσσα 2013

Πρόγραμμα Εμβολιασμού και Επιτήρησης

Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λύσσα – **φθινόπωρο 2013**

Εμβολιασμός των αλεπούδων – Ενημέρωση του κοινού

- Εμβόλια δολώματα με **ζωντανό** ιό λύσσας
- Το εμβόλιο δόλωμα αποτελείται από :
 - **Μία κάψουλα** ή ένα σακουλάκι με το διάλυμα του αντιλυσσικού εμβολίου κρυμμένου σε ένα περίβλημα
 - **Το περίβλημα** είναι ελκυστικό για την αλεπού (οσμή ψαριού) και περιέχει τετρακυκλίνη ως βιοδείκτη
 - Φέρει **σφραγίδα με εμφανή προειδοποίηση** (προσοχή αντιλυσσικό εμβόλιο ή μην αγγίζετε κ.λπ)
- Το εμβόλιο είναι ανθεκτικό στο εξωτερικό περιβάλλον για αρκετές ημέρες (στους 25°C για 7 ημέρες)
- **Επαφή του εμβολίου με τον άνθρωπό** χρήζει προληπτικής χορήγησης αντιλυσσικής αγωγής ιδιαίτερα όταν υπάρχει επαφή με το υγρό περιεχόμενο της κάψουλας (το καθαυτό εμβόλιο δηλαδή)

Εμβολιασμός των αλεπούδων – Ενημέρωση του κοινού

- Κατά την περίοδο εμβολιασμού πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε διάφορες κατηγορίες πληθυσμού
- Μικρά παιδιά στο παιχνίδι
- Κυνηγοί
- Περιπατητές / Ορειβάτες
- Φυσιολάτρες
- Φιλοζωικές οργανώσεις κ.λπ
- Διαμόρφωση ενημερωτικού υλικού – διαφημιστικών spots από το ΥΠΑΑΤ
- Εγχειρίδιο για τον έλεγχο και πρόληψη της λύσσας αναρτημένο στο site του ΥΠΑΑΤ
- Γενικές Οδηγίες στο site του ΥΠΑΑΤ

Πρόγραμμα δια του στόματος εμβολιασμού των αλεπούδων για τη λύσσα – **φθινόπωρο 2013**

- Πρόγραμμα επιτήρησης για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας του από του στόματος εμβολιασμού (κατανάλωση δολωμάτων, ανοσία) στα ζώα που στοχεύει ο εμβολιασμός
- Συνεργεία δίωξης δασικών υπηρεσιών των αποκεντρωμένων διοικήσεων και κτηνιατρικές υπηρεσίες για τη συλλογή αίματος
- Μέτρα βιοασφάλειας

Κατανομή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

Η μεγαλύτερη δυνατή διασπορά των δειγμάτων της ενεργητικής επιτήρησης (αλεπούδες) εξασφαλίζει την καλύτερη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του εμβολιασμού

Ο απαιτούμενος αριθμός υγιών αλεπούδων :

2 ανά 100τ.χλμ. /εμβολιακή εκστρατεία

Κατανομή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

Η συλλογή πρέπει να γίνεται :

- Λαμβάνοντας υπόψη την **πυκνότητα** του πληθυσμού των αλεπούδων
- **Από όλη την έκταση** της επιφάνειας εμβολιασμού
- **Όχι από το ίδιο ή γειτονικά σημεία**

Συλλογή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

- Συγκρότηση **συνεργείων δίωξης** από τις δασικές υπηρεσίες των αποκεντρωμένων διοικήσεων με τη συνέργεια της *κυνηγετικής συνομοσπονδίας Ελλάδος* (φύλακες θήρας).
- Κατάρτιση **προγράμματος εξόδων** των συνεργείων δίωξης (με την παρουσία τοπικού κτηνιάτρου).

Συλλογή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

- Κατά την κατάρτιση του προγράμματος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η **επάρκεια αποθηκευτικού χώρου**
- Οι έξοδοι ξεκινούν ένα μήνα μετά από το πέρας των εμβολιασμών στην ΠΕ για τους επόμενους δύο μήνες
- Με τη βοήθεια αναλυτικών χαρτών της ΠΕ που αποτυπώνουν τις εμβολιακές περιοχές, προγραμματίζονται **οι περιοχές** που θα καλύπτονται σε κάθε έξοδο **ο αριθμός των αλεπούδων** που ιδανικά πρέπει να συλλέγονται

Συλλογή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

- Σε περίπτωση μη επίτευξης του στόχου η επιχείρηση **επαναλαμβάνεται**
- Κατά την κατάρτιση του προγράμματος **σαρώνονται όλες οι περιοχές** όπου έχει πραγματοποιηθεί η ρίψη των εμβολίων δολωμάτων.
- Λαμβάνεται πάντα υπόψη η **πυκνότητα του πληθυσμού των αλεπούδων**

Συλλογή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

- Τα ζώα που θανατώνονται για το σκοπό αυτό ανήκουν στον **υγιή πληθυσμό** που μπορεί να έχει λάβει το εμβόλιο
- Από την προηγούμενη ημέρα της κάθε εξόδου πρέπει να ενημερώνεται **τηλεφωνικά ο κτηνίατρος** της αρμόδιας τοπικής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας

Συλλογή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

- Ο αρμόδιος κτηνίατρος θα συνοδεύει τα συνεργεία προκειμένου να λάβει τα απαραίτητα δείγματα (δειγματοληψία αίματος στην περιοχή όπου το ζώο θανατώνεται).

Συλλογή δειγμάτων ενεργητικής επιτήρησης σε κάθε ΠΕ

- Τα συνεργεία κατά την έξοδό τους πρέπει να διαθέτουν
 - Αναλυτικό χάρτη της περιοχής που πραγματοποιήθηκε ο εμβολιασμός
 - Μεταφορικό μέσο
 - Κινητό τηλέφωνο
 - Πυροβόλο κυνηγετικό όπλο
 - Εφόδια για τη συλλογή δείγματος
 - Εφόδια για τη συλλογή αίματος

Συλλογή δειγμάτων αίματος κατά την ενεργητική επιτήρηση

- Η συλλογή αίματος διενεργείται τηρώντας όλα τα απαιτούμενα μέτρα βιοασφάλειας
- Διενεργείται από τον κτηνίατρο της τοπικής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας
- Κατά παρέκκλιση, η συλλογή αίματος είναι δυνατόν να διενεργείται από τους φύλακες θήρας κατόπιν κατάλληλης ενημέρωσης - εκπαίδευσης από κτηνιάτρους των Τμημάτων Κτηνιατρικής των ΠΕ.

Συλλογή δειγμάτων αίματος κατά την ενεργητική επιτήρηση

- Αιμοληψία από την καρδιά το συντομότερο δυνατό μετά από τη θανάτωση του ζώου
- Ποσότητα : 5ml σε φιαλίδια χωρίς αντιπηκτικό

Συλλογή δειγμάτων αίματος κατά την ενεργητική επιτήρηση

- Ευκρινής σήμανση των φιαλιδίων (κωδικός δείγματος, ημερομηνία θανάτωσης)
- Συνιστάται : φυγοκέντρηση του δείγματος- διαχωρισμός ορού
 1. στις περιφερειακές κτηνιατρικές υπηρεσίες εφόσον υπάρχει φυγόκεντρος
 2. στα κατά τόπους Κτηνιατρικά Εργαστήρια
 3. Ή εφόσον τα ανωτερω δεν είναι εφικτά, άμεση αποστολή δείγματος στο Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς για τη Λύσσα στα ζώα
- Τα δείγματα ορού τοποθετούνται σε ειδικούς περιέκτες και μπαίνουν στην κατάψυξη

Συλλογή δειγμάτων αίματος κατά την ενεργητική επιτήρηση

- Κατόπιν φυλάσσονται σε -20°C και αποστέλλονται συνοδευόμενα από τα αντίστοιχα συνοδευτικά έγγραφα σε εβδομαδιαία βάση συγκεντρωτικά στο ΕΕΑ για τη Λύσσα στα ζώα αφού προηγηθεί τηλεφωνική επικοινωνία
- ΠΡΟΣΟΧΗ : Η σήμανση του φιαλιδίου (ορός) θα πρέπει να είναι όμοια με εκείνη που δίνεται στο κεφάλι του αντίστοιχου ζώου

Συλλογή δειγμάτων κεφαλής κατά την ενεργητική επιτήρηση

- Μετά την αιμοληψία το ζώο προσκομίζεται σε ειδικό χώρο
- Ακολουθεί η αποκοπή της κεφαλής του ζώου από τον κτηνίατρο της τοπικής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας (ΚΥΑ 331/10301-25/01/2013, ΦΕΚ 198 τ.Β.)
- Τα δείγματα (οροί και κεφάλια) συγκεντρώνονται και αποθηκεύονται σε καταψύκτες στα εργαστήρια ή στις τοπικές κτηνιατρικές υπηρεσίες με κατάλληλη και ασφαλή συσκευασία (εκτός από το εξωτερικό κουτί)

Συλλογή δειγμάτων κεφαλής κατά την ενεργητική επιτήρηση

- ΠΡΟΣΟΧΗ : Η σήμανση του φιαλιδίου (ορός) θα πρέπει να είναι όμοια με εκείνη που δίνεται στο κεφάλι του αντίστοιχου ζώου
- Ακολουθεί τηλεφωνική επικοινωνία σε εβδομαδιαία βάση με το ΕΕΑ για τη Λύσσα στα Ζώα προκειμένου να καθοριστεί η ροή της αποστολής. Τα δείγματα συνοδεύονται με τα κατάλληλα συνοδευτικά έγγραφα

Κτηνιατρικά Εργαστήρια

Εργαστήριο	Νομοί
Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Πιερίας, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Πέλλας,
Ιωαννίνων	Ιωαννίνων, Γρεβενών, Καστοριάς, Φλώρινας, Κοζάνης, Πρεβέζης, Άρτας, Θεσπρωτίας, Αιτωλοακαρνανίας
Λάρισας	Λάρισας, Τρικάλων, Καρδίτσας, Ευρυτανίας, Φθιώτιδας, Μαγνησίας
Καβάλας	Σερρών ,Καβάλας
Κομοτηνής	Δράμας

24 Περιφερειακές ενότητες διενέργειας του Προγράμματος εμβολιασμού των αλεπούδων

Περιφερειακή ενότητα	Εμβαδόν επιφανείας	Αλεπούδες που πρέπει να εξεταστούν
Ιωαννίνων	4880,1	98
Γρεβενών	2253,3	45
Καστοριάς	1674,9	33
Κοζάνης	3416,0	68
Πρεβέζης	1022,1	20
Άρτας	1548,0	31
Ημαθίας	1636,9	33
Θεσπρωτίας	1481,0	30
Καβάλας	1628,4 (πλην Θάσου)	33
Φλώρινας	1785,6	36
Αιτωλοακαρνανίας	1248,7 (1/4 τμήμα)	25
Δράμα	3377,2	68

24 Περιφερειακές ενότητες διενέργειας του Προγράμματος

Περιφερειακή ενότητα	Εμβαδόν επιφανείας	Αλεπούδες που πρέπει να εξεταστούν
Πιερίας	1449,7	29
Θεσσαλονίκης	3328,1	67
Χαλκιδικής	3176,7	64
Κιλκίς	2411,5	48
Πέλλας	2398,5	48
Σερρών	3775,3	76
Λάρισας	5237,0	105
Τρικάλων	3290,0	66
Καρδίτσας	2477,0	50
Ευρυτανίας	1816,5	36
Φθιώτιδας	2848,9 (1/2 τμήμα)	46
Μαγνησίας	2293,2 (πλην Σποράδες)	46

Δυσκολίες κατά την εκτέλεση του έργου

- *Σχεδιασμός τεχνικών προδιαγραφών: Χρονοβόρος, εξειδικευμένες γνώσεις, ανάγκη συνεργασίας με άλλες Υπηρεσίες (Κτηματολόγιο Α.Ε., ΓΥΣ, ΥΠΑ, Τοπογραφική Υπηρεσία ΥΠΑΑΤ, ΓΕΑ, ΕΜΥ..)*
- *Επικοινωνία με ΥΠΕΞ (ενημέρωση γειτονικών κρατών)*
- *Επικοινωνία με το Υπουργείο Παιδείας*
- *Ενέργειες για την διαμόρφωση Ενημερωτικού Υλικού (ΕΡΤΣ)*
- *Συνεχής επικοινωνία με Οικονομική Υπηρεσία ΥΠΑΑΤ*
- *Επικοινωνία με Υπουργείο Υγείας – Εξασφάλιση Εμβολίων*

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

